

Forslag til folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af Konvention af 29. marts 1972 om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af Rumgenstande og Konvention af 14. januar 1975 om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre Rum.

Fremsat den 24. november 1976 *udenrigsministeren*.

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer den den 29. november 1971 på De forenede Nationers generalforsamling godkendte Konvention om folkeretligt ansvar for skade forvoldt af Rumgenstande og den den 12. november 1974 på De forenede Nationers generalforsamling godkendte Konvention om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre Rum.

Indholdsfortegnelse.

	Spalte
I. Konvention om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af Rumgenstande . .	2055
II. Konvention om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre Rum . . .	2065
III. Bemærkninger	2071
A. Ansvarskonventionen	2071
1. Konventionens forhistorie	2071
2. Konventionens indhold	2072
3. Danmarks ratifikation	2076
B. Registreringskonventionen	2077
1. Konventionens forhistorie	2077
2. Konventionens indhold	2078
3. Danmarks ratifikation	2080

Konvention om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af Rumgenstande.

De i denne konvention deltagende stater, som erkender hele menneskeheden fælles interesse i at fremme udforskning og udnyttelse af det ydre rum til fredelige formål,

som erindrer Traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger,

som tager i betragtning, at skader lejlighedsvis kan forvoldes af rumgenstande på trods af de sikkerhedsforanstaltninger, som skal tages af de stater og de internationale mellemfolkelige organisationer, som opsender sådanne genstande,

som erkender behovet for, at der udarbejdes effektive internationale regler og fremgangsmåder vedrørende ansvar for skader forvoldt af rumgenstande, og navnlig, at der sikres hurtig betaling af fuld og retfærdig erstatning i overensstemmelse med denne konventions bestemmelse til ofrene for sådanne skader,

og som mener, at fastsættelsen af sådanne regler og fremgangsmåder vil bidrage til at styrke det internationale samarbejde om udforskningen og udnyttelsen af det ydre rum til fredelige formål,

er enedes om følgende:

Artikel I.

I denne konvention:

a) betyder udtrykket „skade“ tab af liv, legemsbeskadigelse eller anden forringelse af helbred, eller tab eller beskadigelse af ejendom tilhørende stater eller personer, fysiske eller juridiske, eller ejendom tilhørende internationale mellemstatslige organisationer.

b) omfatter udtrykket „opsendelse“ søg på opsendelse.

c) betyder udtrykket „den opsendende stat“:

- i) en stat, som opsender eller udvirker opsendelse af en rumgenstand.
- ii) en stat, fra hvis territorium eller indretning en rumgenstand opsendes.

d) omfatter udtrykket „rumgenstand“ dele af en rumgenstand såvel som dens opsendelsesraket og dele af denne.

Artikel II.

En opsendende stat er ansvarlig for skader forårsaget af dens rumgenstande på jordoverfladen eller på flyvemaskiner i luften.

Artikel III.

I tilfælde af at der andetsteds end på jordoverfladen forårsages skade på en rumgenstand tilhørende en opsendende stat eller på personer eller ejendom om bord i en sådan rumgenstand af en rumgenstand tilhørende en anden opsendende stat, er sidstnævnte stat ansvarlig, hvis skaden skyldes fejl hos denne eller hos personer, for hvem den er ansvarlig.

Artikel IV.

I. I tilfælde af at der andetsteds end på jordoverfladen forårsages skade på en rumgenstand tilhørende en opsendende stat eller på personer eller ejendom om bord i en sådan rumgenstand af en rumgenstand tilhørende en anden opsendende stat, og der derved forårsages skade på en tredje stat eller på dennes fysiske eller juridiske personer, er de to første stater solidarisk ansvarlige over for den tredje stat i følgende udstrækning.

a) Hvis skaden er tilføjet den tredje stat på jordoverfladen eller tilføjet flyvemaskiner i luften, er de ansvarlige over for den tredje stat.

b) Hvis skaden er blevet tilføjet en tredje stats rumgenstand eller personer eller ejendom om bord i denne rumgenstand andetsteds end på jordoverfladen, er de ansvarlige over for den tredje stat, hvis skaden skyldes fejl hos en af dem eller fejl hos personer, for hvem en af dem er ansvarlig.

2. I alle tilfælde af solidarisk ansvar, som omtalt i denne artikels stk. 1, skal erstatningsbyrden for skaden fordeles mellem de første to stater i overensstemmelse med graden af deres fejl. Hvis graden af en af eller begge disse staters fejl ikke kan påvises, fordeles erstatningsbyrden ligeligt imellem dem. Denne fordeling præjudicerer ikke tredje stats ret til at kræve fuld erstatning i henhold til denne konvention hos en af eller begge de opsendende stater, som er solidarisk ansvarlige.

Artikel V.

1. Når to eller flere stater i fællesskab opsender en rumgenstand, er de solidarisk ansvarlige for enhver heraf forårsaget skade.

2. En opsendende stat, som har betalt erstatning for skader, kan fremsætte krav om skadesløsholdelse over for andre deltagere i den fælles opsendelse. Deltagerne i en fælles opsendelse kan indgå aftaler om fordelingen blandt dem af den finansielle forpligtelse, med hensyn til hvilken de er solidarisk ansvarlige. Sådanne aftaler præjudicerer ikke den ret, som tilkommer en skadelidende stat til at søge fuld erstatning i henhold til denne konvention hos en eller flere af de opsendende stater, som er solidarisk ansvarlige.

3. En stat, fra hvis territorium eller indretning en rumgenstand opsendes, betragtes som deltager i en fælles opsendelse.

Artikel VI.

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne artikels stk. 2 bortfalder det ubetingede ansvar i det omfang, en opsendende stat godtgør, at skaden helt eller delvist er en følge af grov uagtsomhed, eller af en handling eller en unkladelse foretaget af den erstatningsøgende stat eller af fysiske eller juridiske personer, den repræsenterer, med forset til at fremkalde skaden.

2. Bortfald af ansvar kan ikke ske, når

skaden er forårsaget af handlinger fra en opsendende stats side, som ikke er i overensstemmelse med folkeretten, herunder navnlig De forenede Nationers Pakt og Traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger.

Artikel VII.

Denne konventions bestemmelser gælder ikke for skader, som af en opsendende stats rumgenstande er forårsaget på

a) den opsendende stats statsborgere;

b) udenlandske statsborgere i det tidsrum, i hvilket de medvirker ved betjeningen af en sådan rumgenstand fra opsendelsestidspunktet eller på et hvilket som helst efterfølgende trin indtil landingen, eller i det tidsrum, de efter indbydelse af den opsendende stat opholder sig i umiddelbar nærhed af et planlagt opsendelses- eller landingsområde.

Artikel VIII.

1. En stat, som lider skade, eller hvis statsborgere eller juridiske personer lider skade, kan over for en opsendende stat fremsætte krav om erstatning for sådan skade.

2. Hvis hjemstaten ikke har fremsat krav, kan en anden stat fremsætte krav over for den opsendende stat med hensyn til skade lidt på dens territorium af fremmede statsborgere eller juridiske personer.

3. Hvis hverken hjemstaten eller den stat, på hvis territorium skaden er indtrådt, har fremsat krav eller tilkendegivet sin hensigt om at fremsætte krav, kan en anden stat fremsætte krav over for en opsendende stat med hensyn til skade lidt af personer med fast bopæl i denne anden stat.

Artikel IX.

Et krav om erstatning for skade skal fremsættes ad diplomatisk vej over for den opsendende stat. Hvis en stat ikke har diplomatisk forbindelse med den pågældende opsendende stat, kan den anmode en anden stat om at fremsætte dens krav over for den opsendende stat eller på anden måde varetage dens interesser i relation til denne konvention. Den kan også fremsætte sit krav gennem De forenede Nationers generalsekre-

tær, dersom den erstatningssøgende og den opsendende stat begge er medlemmer af De forenede Nationer.

Artikel X.

1. Krav om skadeserstatning kan ikke fremsættes over for en opsendende stat senere end ét år efter skadens indtræden eller identifikation af den ansvarlige stat.

2. Hvis en stat ikke er bekendt med skadens indtræden eller ikke har været i stand til at identificere den opsendende ansvarlige stat, kan den fremsætte sit krav inden ét år fra den dag, på hvilken den blev vidende om de nævnte kendsgerninger. Dette tidsrum må ikke overskride ét år fra den dag, da staten med rimelighed kunne forventes at have erfaret kendsgerningerne ved anvendelse af passende omhu.

3. De i stk. 1 og 2 i denne artikel foreskrevne tidsfrister gælder, selvom skadens fulde omfang ikke er kendt. I så fald er den erstatningssøgende stat berettiget til at ændre kravet og fremsende yderligere dokumentation efter udløbet af disse tidsfrister og indtil ét år efter, at skadens fulde omfang er kendt.

Artikel XI.

1. Fremsættelsen af et krav om erstatning i henhold til denne konvention over for en opsendende stat kræver ikke at interne retsmidler, som måtte stå til rådighed for en erstatningssøgende stat eller for fysiske eller juridiske personer, som den repræsenterer, forud er udtømt.

2. Intet i denne konvention skal afholde en stat eller fysiske og juridiske personer, som den repræsenterer, fra at forfølge et krav ved en opsendende stats domstole eller administrative nævn eller organer. En stat kan dog ikke fremsætte et krav i henhold til denne konvention for skade, for hvilken krav allerede forfølges ved en opsendende stats domstol eller administrative nævn eller organer eller i henhold til anden mellemstatslig aftale, som er bindende for de berørte stater.

Artikel XII.

Skadeserstatning, som den opsendende stat skal betale i henhold til denne konven-

tion, fastsættes i overensstemmelse med folkeretten og principperne om retfærdighed og billighed med henblik på at stille den fysiske eller juridiske person, den stat eller den mellemstatslige organisation, på hvis vegne kravet er fremført, som om skaden ikke var indtruffet.

Artikel XIII.

Medmindre den erstatningssøgende stat og den stat, som skylder erstatning i henhold til denne konvention, enes om en anden form for erstatning, skal erstatningen betales i den erstatningssøgende stats valuta, eller, hvis denne anmoder derom, i den betalingspligtige stats valuta.

Artikel XIV.

Hvis en ordning vedrørende et krav ikke opnås ad diplomatisk vej i henhold til artikel IX inden ét år regnet fra dagen for den erstatningssøgende stats underretning til den opsendende stat om, at den har fremlagt dokumentation for sit krav, skal de berørte parter på anmodning af blot én af dem nedsætte en voldgiftsret.

Artikel XV.

1. Voldgiftsretten består af tre medlemmer: Et medlem udpeget af den erstatningssøgende stat, et medlem udpeget af den opsendende stat, og det tredje medlem, formanden, som vælges af de to parter i forening. De to parter foretager deres udpegning inden for måneder efter anmodningen om nedsættelse af voldgiftsretten.

2. Hvis der ikke opnås enighed om valget af formand inden fire måneder efter anmodningen om nedsættelse af retten, kan enhver af parterne anmode De forenede Nationers generalsekretær om at udpege en formand inden for et tidsrum af yderligere to måneder.

Artikel XVI.

1. Hvis en part ikke foretager sin udpegning inden for det fastsatte tidsrum, udgør formanden efter anmodning fra den anden part voldgiftsretten alene.

2. Ethvert ledigt sæde, der uanset grunden måtte opstå i retten, skal udfyldes ved

samme fremgangsmåde, som anvendt ved den oprindelige udpegning.

3. Retten fastsætter sin egen procesmåde.

4. Retten fastsætter det eller de steder, hvor den skal træde sammen, og afgør alle andre administrative spørgsmål.

5. Med undtagelse af beslutninger og kendelser truffet af én-mands-ret træffes alle rettens beslutninger og kendelser ved flertalsafgørelse.

Artikel XVII.

Forøgelse af voldgiftsrettens medlemstal kan ikke finde sted på grund af, at to eller flere erstatningssøgende eller opsendende stater i forening er part i en sag ved retten. De i forening erstatningssøgende stater udpeger i fællesskab et medlem af retten på samme måde og under samme betingelser, som er gældende for en enkelt erstatningssøgende stat. Når to eller flere opsendende stater optræder i forening, skal de på samme måde i fællesskab udpege et medlem af retten. Hvis de erstatningssøgende stater eller de opsendende stater ikke foretager udpegningsen inden for den fastsatte periode, skal formanden udgøre en voldgiftsret med ét medlem.

Artikel XVIII.

Voldgiftsretten afgør erstatningskravets berettigelse og fastsætter erstatningens størrelse.

Artikel XIX.

1. Voldgiftsretten handler i overensstemmelse med artikel XII.

2. Rettens afgørelse er endelig og bindende, hvis parterne er enedes om dette; i andre tilfælde afsiger retten en endelig og anbefalende kendelse, som parterne skal overveje i positivt ånd. Retten begrundet sine beslutninger og kendelser.

3. Retten afgiver sine beslutninger og kendelser så hurtigt som muligt og ikke senere end ét år fra dagen for dens oprettelse, medmindre en udvidelse af dette tidsrum af retten skønnes nødvendig.

4. Retten offentliggør sine beslutninger og kendelser. Den sender en bekræftet kopi af

sine beslutninger og kendelser til hver af parterne og til De forenede Nationers generalsekretær.

Artikel XX.

Voldgiftsrettens udgifter bæres ligeligt af parterne, medmindre retten træffer anden beslutning.

Artikel XXI.

Hvis den af en rumgenstand forårsagede skade frembyder alvorlig fare for menneskeliv eller alvorligt griber ind i befolkningens livsbetingelser eller i funktionerne på livsvigtige områder, skal de deltagende stater og navnlig den opsendende stat undersøge muligheden for at yde passende og hurtig bistand til den stat, som har lidt skade, når den beder derom. Intet i denne artikel berører de deltagende staters rettigheder og forpligtelser i henhold til denne konvention.

Artikel XXII.

1. Henvisninger til stater i denne konvention anses med undtagelse af artiklerne XXIV til XXVII at finde anvendelse på enhver international mellemstatslig organisation, som udfører rumvirksomhed, hvis organisationen afgiver erklæring om, at den anerkender de i denne konvention foreskrevne rettigheder og forpligtelser, og et flertal af organisationens medlemslande er deltagere i denne konvention og i Traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger.

2. Medlemmer af enhver sådan organisation, som er deltagere i denne konvention, skal tage alle passende skridt med henblik på at sikre, at organisationen afgiver erklæring i overensstemmelse med stk. 1.

3. Hvis en international mellemstatslig organisation er ansvarlig for skade i henhold til bestemmelserne i denne konvention, er organisationen og de af dens medlemmer, der er deltagere i konventionen solidarisk ansvarlige, dog under følgende forudsætninger:

a) Ethvert krav om erstatning med hensyn til sådan skade skal først rettes mod organisationen.

b) Kun hvis organisationen ikke inden

seks måneder har betalt ethvert erstatningsbeløb som er aftalt eller fastsat som værende forfaldent, kan den erstatningssøgende stat påberåbe sig forpligtelsen til betaling af dette beløb overfor stater, der er deltagere i denne konvention.

4. Ethvert i medfør af bestemmelserne i denne konvention opstået krav om erstatning for skade påført en organisation, som har fremsat erklæring i overensstemmelse med stk. 1, skal fremføres af en stat, som er medlem af organisationen og deltager i denne konvention.

Artikel XXIII.

1. Denne konventions bestemmelser påvirker ikke andre gældende internationale aftaler for så vidt angår forbindelserne mellem de i sådanne aftaler deltagende stater.

2. Ingen af denne konventions bestemmelser skal afholde stater fra at indgå internationale aftaler, der bekræfter, udfylder eller udstrækker dens bestemmelser.

Artikel XXIV.

1. Denne konvention står åben for undertegnelse af alle stater. Stater, der ikke underskriver denne konvention, før den træder i kraft i henhold til denne artikels stk. 3, kan tiltræde den nårsomhelst.

2. Denne konvention skal ratificeres af signatarstaterne. Ratifikations- og tiltrædelsesinstrumenter skal deponeres hos regeringerne i Amerikas forenede Stater, Det forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og De socialistiske Sovjetrepublikkers Union, der herved udpeges som depositarmagter.

3. Denne konvention træder i kraft, når fem regeringer har deponeret deres ratifikationsinstrumenter.

4. For stater, hvis ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, deponeres efter denne konventions ikrafttræden, træder konventionen i kraft på datoen for deponering af deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

5. Depositarmagterne underretter straks alle stater, som har undertegnet eller tiltrådt konventionen, om datoen for hver undertegnelse, om datoen for deponering af

hvert ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, om ikrafttrædelsesdatoen og om andre meddelelser.

6. Denne konvention skal registreres af depositarmagterne i henhold til artikel 102 i De forenede Nationers Pagt.

Artikel XXV.

Enhver af de i konventionen deltagende stater kan foreslå ændringer i denne. Ændringerne træder i kraft for en i konventionen deltagende stat, der godkender ændringerne, efter at disse er godkendt af et flertal af de i konventionen deltagende stater og derefter for hver af de øvrige i konventionen deltagende stater på datoen for deres godkendelse af ændringerne.

Artikel XXVI.

Ti år efter denne konventions ikrafttræden skal spørgsmålet om gennemgang af konventionen optages på den foreløbige dagsorden for FN's generalforsamling med henblik på overvejelse af, hvorvidt der i lyset af konventionens hidtidige anvendelse bør foretages ændringer. På ethvert tidspunkt, efter at konventionen har været i kraft i fem år, skal der, hvis en tredjedel af de i konventionen deltagende stater kræver det, og hvis et flertal blandt de i konventionen deltagende stater tilslutter sig det, afholdes en konference af de deltagende stater til gennemgang af konventionen.

Artikel XXVII.

Enhver af de i konventionen deltagende stater kan, når der er gået et år efter dens ikrafttræden, ved skriftlig meddelelse til depositarmagterne opsiges sin deltagelse i konventionen. Sådant opsigelse træder i kraft et år efter datoen for opsigelsens modtagelse.

Artikel XXVIII.

Denne konvention, hvis engelske, russiske, franske, spanske og kinesiske tekster har samme gyldighed, deponeres i depositarmagternes arkiver. Behørigt bekræftede eksemplarer af denne konvention skal af depositarmagterne tilsendes stater, der har undertegnet eller tiltrådt konventionen.

F. t. beslutn. vedr. skader forvoldt af rumgenstande m. v.

Konvention om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre Rum.

Deltagerne i denne konvention,

som erkender menneskehedens fælles interesse i at videreføre udforskning og brug af det ydre rum til fredelige formål,

som erindrer, at Traktat af 27. januar 1967 om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger bekræfter, at stater har folkeretligt ansvar for deres virksomhed i det ydre rum, og henviser til den stat, i hvis register en genstand, der er sendt ud i det ydre rum, er indført.

som også erindrer, at Aftale af 22. april 1968 om redning af astronauter, astronauters tilbagevenden og tilbagelevering af genstande, der er sendt ud i det ydre Rum bestemmer, at en udsendende myndighed på anmodning skal tilvejebringe identificerende data forinden tilbagegivelse af en genstand, den har sendt ud i det ydre rum, og som er fundet uden for den opsendende myndigheds territorium,

som yderligere erindrer, at Konvention af 29. marts 1972 om folkeretligt ansvar for skade forårsaget af Rumgenstande fastlægger internationale regler og fremgangsmåder vedrørende opsendende staters ansvar for skade forårsaget af deres rumgenstande,

som ønsker i lyset af Konvention om principper for staters virksomhed ved udforskning og brug af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger, at sørge for national registrering i opsendende stater af rumgenstande, der sendes ud i det ydre rum,

som yderligere ønsker, at et centralt register over genstande sendt ud i det ydre rum

oprettes og føres af De forenede Nationers generalsekretær, i hvilket indførelse er obligatorisk,

som også ønsker at tilvejebringe supplerende midler og fremgangsmåder ved konventionsdeltagers identifikation af rumgenstande,

og som finder, at et obligatorisk registreringssystem for genstande sendt ud i det ydre rum i særdeleshed vil være nyttigt ved identifikation af disse og vil bidrage til anvendelse og udvikling af den folkeret, der regulerer udforskning og brug af det ydre rum,

er enedes om følgende:

Artikel I.

1 denne konvention

a) betyder udtrykket „opsendende stat“

i) en stat, som opsender eller udvirker opsendelse af en rumgenstand;

ii) en stat, fra hvis territorium eller indretning en rumgenstand opsendes;

b) omfatter udtrykket „rumgenstand“ dele af en rumgenstand såvel som dens opsendelsesraket og dele af denne;

c) betyder udtrykket „registrerende stat“ en opsendende stat, i hvis register en rumgenstand indføres i overensstemmelse med artikel II.

Artikel II.

1. Når en rumgenstand er sendt ud i kredsløb om jorden eller længere, indfører den opsendende stat rumgenstanden i et passende register, som den fører. En opsendende stat underretter De forenede Nationers generalsekretær om oprettelsen af et sådan register.

2. Når der for en rumgenstand er to eller flere opsendende stater, bestemmer de i fællesskab hvem af dem, der skal registrere genstanden i overensstemmelse med stk. 1, idet de tager i betragtning artikel 8 i Traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og brug af det ydre rum herunder Månen og andre Himmelleger, og uden at dette præjudicerer passende aftaler indgået af de opsendende stater, eller som skal indgås af dem om jurisdiktion over og kontrol med rumgenstanden og dens besætning.

3. Et registers indhold og de betingelser, hvorunder det føres, bestemmes af vedkommende registrerende stat.

Artikel III.

1. De forenede Nationers generalsekretær fører et register, i hvilket oplysninger tilvejebragt i overensstemmelse med art. IV optegnes.

2. Der er fuldstændig og åben adgang til oplysninger i dette register.

Artikel IV.

1. En registrerende stat videregiver så hurtigt som muligt til De forenede Nationers generalsekretær følgende oplysninger vedrørende en rumgenstand indført i dens register:

- a) navn på den eller de opsendende stater;
- b) en passende betegnelse for rumgenstanden eller dens registreringsnummer;
- c) tid og område eller sted for opsendelsen;
- d) grundlæggende banedata, herunder:
 - i) omløbstid;
 - ii) baneplanetets hældning;
 - iii) apogæum;
 - iv) perigæum;
 - e) rumgenstandens funktion.

2. En registrerende stat kan fra tid til anden forsyne De forenede Nationers generalsekretær med yderligere oplysninger om en rumgenstand indført i dens register.

3. En registrerende stat underretter i videst muligt omfang og så hurtigt som muligt De forenede Nationers generalsekretær om rumgenstande, vedrørende hvilke den tidligere har videregivet oplysninger, og som

har været, men ikke længere er i kredsløb om Jorden.

Artikel V.

Når en rumgenstand, der er sendt i kredsløb om Jorden eller længere, er afmærket med betegnelse eller registreringsnummer som nævnt i artikel IV stk. 1 b) eller begge, underretter den opsendende stat generalsekretæren herom, når den overgiver oplysninger vedrørende rumgenstanden i overensstemmelse med artikel IV. I så fald indfører De forenede Nationers generalsekretær denne underretning i registret.

Artikel VI.

Når anvendelse af denne konventions bestemmelser ikke har sat en konventionsdeltager i stand til at identificere en rumgenstand, som har forårsaget skade på den pågældende konventionsdeltager eller dennes fysiske eller juridiske personer, eller som kan være farlig eller ødelæggende, skal andre konventionsdeltagere, herunder især sådanne som besidder rumovervågnings- og sporingsindretninger, i videst muligt omfang imødekomme anmodning fra denne konventionsdeltager eller videregivet gennem generalsekretæren på dens vegne om hjælp på retfærdige og rimelige betingelser til identificering af genstanden. En konventionsdeltager, som afgiver sådan anmodning, skal i videst muligt omfang give oplysninger om tid for, art af og omstændigheder ved det tilfælde, som har forårsaget anmodningen. Fremgangsmåden ved ydelse af sådan hjælp aftales mellem vedkommende konventionsdeltagere.

Artikel VII.

1. Henvisninger i denne konvention til stater anses med undtagelse af artiklerne VIII til XII at finde anvendelse på enhver international mellemstatslig organisation, som udfører rumvirksomhed, hvis organisationen afgiver erklæring om, at den anerkender de i denne konvention foreskrevne rettigheder og forpligtelser, og hvis et flertal af organisationens medlemslande er stater, som deltager i denne konvention og i Traktaten om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre Himmelleger.

2. Medlemmer af enhver sådan organisation, som er deltagere i denne konvention, skal tage alle passende skridt med henblik på at sikre, at organisationen afgiver erklæring i overensstemmelse med stk. 1.

Artikel VIII.

1. Denne konvention står åben for undertegnelse af alle stater i De forenede Nationers hovedkvarter i New York. Stater, der ikke undertegner denne konvention, før den i henhold til denne artikels stk. 3 træder i kraft, kan tiltræde den når som helst.

2. Denne konvention skal ratificeres af signatarstaterne. Ratifikations- og tiltrædelsesinstrumenter skal deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær.

3. Denne konvention træder i kraft for de stater, der har deponeret ratifikationsinstrument, på tidspunktet for deponering af det femte ratifikationsinstrument hos De forenede Nationers generalsekretær.

4. For stater, hvis ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument deponeres efter denne konventions ikrafttræden, træder den i kraft på datoen for deponering af deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

5. Generalsekretæren underretter straks alle stater, der har undertegnet eller tiltrådt konventionen, om datoen for hver undertegnelse, om datoen for hver deponering af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, om ikrafttrædelsesdatoen og om andre meddelelser.

Artikel IX.

Enhver af de i konventionen deltagende stater kan foreslå ændringer i denne. Ændringerne træder i kraft for en i konventio-

nen deltagende stat, der godkender ændringerne, efter at disse er godkendt af et flertal af de i konventionen deltagende stater og derefter for hver af de øvrige i konventionen deltagende stater på datoen for deres godkendelse af ændringerne.

Artikel X.

Ti år efter denne konventions ikrafttræden skal spørgsmålet om gennemgang af konventionen optages på den foreløbige dagsorden for FN's generalforsamling med henblik på overvejelse af, hvorvidt der i lyset af konventionens hidtidige anvendelse bør foretages ændringer. På ethvert tidspunkt, efter at konventionen har været i kraft i fem år, skal der, hvis en tredjedel af de i konventionen deltagende stater kræver det, og hvis et flertal blandt de i konventionen deltagende stater tilslutter sig det, afholdes en konference af de deltagende stater til gennemgang af konventionen.

Artikel XI.

Enhver af de i konventionen deltagende stater kan, når der er gået et år efter dens ikrafttræden, ved skriftlig meddelelse til De forenede Nationers generalsekretær opsig sin deltagelse i konventionen. Sådan opsigelse træder i kraft et år efter datoen for opsigelsens modtagelse.

Artikel XII.

Originaleksemplaret af denne konvention, hvis arabiske, engelske, franske, russiske og spanske tekster har samme gyldighed, deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær, som sender bekræftede kopier til alle stater, der har undertegnet eller tiltrådt konventionen.

Bemærkninger til forslaget til folketingsbeslutning.

A. Ansvarskonventionen.

1. Konventionens forhistorie

De forenede Nationers bestræbelser på at tilvejebringe en for alle stater tilfredsstillende regulering af menneskets adfærd i det ydre rum har stået på i ca. 20 år. I 1959 intensiveredes arbejdet ved nedsættelse af en komité for fredelig udnyttelse af det ydre rum (UNCPUOS). Komitéens arbejde førte til vedtagelse på FN's 21. generalforsamling af Traktat af 27. januar 1967 om principper for stateres virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum herunder Månen og andre Himmelleger. Traktaten, som er ratificeret af Danmark den 2. maj 1967 efter et af Folketinget meddelt samtykke af 20. april 1967, fastlægger de juridiske principper for menneskets udnyttelse af det ydre rum, herunder Månen og andre himmellegemer (Folketingstidende 1966-67 A sp. 6769-70 og C spalte 571-72).

Denne konvention angiver i art. 7 som almindeligt princip, at en stat, der opsender kunstige himmellegemer, er ansvarlig for skade, som disse forvolder.

Det har siden de tidligste stadier af FN's arbejde med rumspørgsmål været den fremherskende opfattelse, at detailproblemerne i forbindelse med erstatningsansvar for skader forvoldt af kunstige himmellegemer på grund af deres komplicerede karakter burde løses gennem en konvention. Ved resolution 1963: I (XVIII) af 13. december 1963 opfordrede generalforsamlingen derfor komitéen for fredelig udnyttelse af verdensrummet til at udarbejde et udkast til en international konvention om ansvar for skader forvoldt af genstande, der sendes ud i det ydre rum.

Efter at konventionen om principperne for udnyttelse af det ydre rum var vedtaget, opfordrede generalforsamlingen ved resolution 23455 (XXII) af 19. december 1967 enstemmigt rumkomitéen til at fremskynde arbejdet med en ansvarskonvention. Opfordringen gentoges i 1968 (resolution 2453 B (XXIII)), 1969 (resolution 2501 B (XXIV)) og 1970 (resolution 2733 B (XXV)), uden at det lyk-

kedes komitéen at nå til enighed om et udkast.

I 1971 nåede rumkomitéens juridiske underkomité imidlertid til enighed om et udkast, som rumkomitéen kunne støtte, og som derefter godkendtes af generalforsamlingen ved resolution 2777 (XXVI) af 29. november 1971, hvilken resolution Danmark stemte for.

2. Konventionens indhold.

- Konventionen består af præambel og 28 artikler.
- Art. 1 indeholder visse definitioner.
- 2 handler om ansvarsgrundlaget.
 - 8-11 angiver fremgangsmåden ved erstatningskravets fremsættelse.
 - 12-13 angiver hvilke regler, der skal lægges til grund ved fastsættelsen af erstatningens størrelse.
 - 14-20 handler om voldgift.
 - 21 indeholder regler om skadevolders pligt til at hjælpe skadelidte.
 - 22 handler om konventionens anvendelse på internationale organisationer.
 - 23 regulerer forholdet til andre konventioner.
 - 24 indeholder regler om konventionens ikrafttræden.
 - 25-26 handler om ændringer i konventionen.
 - 27 angiver regler for en parts opsigelse af konventionen.
 - 28 indeholder regler om konventionens sprog og deponering.

Konventionens *formål* er, som det fremgår af præambelen, dels at præcisere, hvad der ligger i det almindelige princip i 1967-konventionens art. 7, om at den, der sender kunstige himmellegemer ud i det ydre rum, er ansvarlig for skade, der herved forvoldes, og dels at sikre hurtig betaling af erstatningsbeløbet.

Konventionens art. 1 indeholder *definitioner* af nogle centrale begreber.

Ifølge art. 1 (a) forstås ved *skade* »tab af liv, legemsbeskadigelse eller anden forringelse af helbred, eller tab eller beskadigelse af ejendom tilhørende stater eller personer, fysiske eller juridiske,

eller ejendom tilhørende internationale mellemstatslige organisationer».

Udtrykket »*opsendelse*« omfatter ifølge art. 1 (b) også forsøg på opsendelse.

Ved udtrykket »*opsendende stat*« forstås ifølge art. 1 (c) dels en stat, som opsender eller udvirker opsendelse af en rumgenstand, dels en stat, fra hvis territorium eller indretninger en rumgenstand opsendes. Herved er der – i forbindelse med artiklerne 2-7 – taget stilling til, hvem der betragtes som ansvarlig for opstået skade.

Udtrykket »*opsender*« må antages at omfatte både den stat, der ejer rumgenstanden, og den stat, der opererer genstanden uden at eje den, f. eks. hvor en stat eller gruppe af stater har tilstrækkelig økonomisk formåen men utilstrækkelig teknologisk formåen, hvorfor hele operationen foregår i og opereres af et tredjeland.

Under forarbejderne i rumkomitéens juridiske underkomité anførtes det, at en stats deltagelse i en operation kan være så ubetydelig, at der bør kunne ses bort fra den i relation til ansvarets placering. Som eksempel nævntes, at en stats deltagelse består i ansvar for et enkelt eksperiment, som i forhold til det samlede projekt er så godt som betydningsløst.

Der opnåedes ikke enighed om en egentlig definition af ordet »*rumgenstand*«. Derimod var der enighed om at lade udtrykket omfatte dele af en rumgenstand såvel som genstandens opsendelsesrak et og dele af denne, jfr. art. 1 (d).

Art. 2 indeholder den for konventionen centrale regel, at den opsendende stat er *objektivt* ansvarlig for skade, som dens rumgenstande forårsager på genstande på jorden eller på flyvemaskiner i luften. Under forhandlingerne i rumkomitéens juridiske underudvalg udtaltes, at force majeure ikke fritager den opsendende stat for ansvar. Endvidere bemærkes, at bestemmelsen ikke omfatter den situation, at rumfartøjet forårsager forurening i en anden stats luftterritorium, idet bestemmelsen udtrykkelig begrænser ansvaret til skade på genstande på jorden eller på flyvemaskiner i luften.

Dersom en rumgenstand forårsager skade på en anden rumgenstand, der befinder sig i rummet, er ifølge art 3 den stat, der har opsendt den skadevoldende rumgenstand, ansvarlig, såfremt skaden skyldes *fejl eller forsømmelse* hos personer, for hvem denne stat er ansvarlig (culpa-ansvar).

Hvis skade i den i art 3 omhandlede situation forvoldes på tredjestats ejendom på jorden eller på en tredjestat tilhørende flyvemaskine i luften, er opsenderne af de nævnte rumgenstande solidarisk ansvarlige *uden hensyn til skyld* (objektivt an-

svar), jfr. art. 4, stk. 1 (a). Forvoldes i samme situation skade på tredjestats rumgenstande, der ikke befinder sig på jorden, er de førstnævnte stater ansvarlige, såfremt der er udvist *fejl* fra deres side (culpa-ansvar), art. 4, stk. 1 (b). Skadevolderne har indbyrdes regres efter graden af den udviste skyld, art. 4, stk. 2. Dersom denne ikke kan bestemmes, deles tabet lige.

Opsender to eller flere stater i fællesskab en rumgenstand, er de solidarisk ansvarlige for skade, som den forårsager, art. 5, stk. 1.

Ifølge art. 5, stk 2, kan deltagere i en fælles opsendelse indgå aftale om den indbyrdes regres, men uden at dette berører skadelidtes ret til at kræve erstatningen hos enhver af dem.

Art. 6 bestemmer, at det objektive ansvar bortfalder, dersom *skadelidte* ved forsæt eller grov uagtsomhed har *medvirket* til skadens hidførelse. Skadevolders ansvar vil da i stedet bero på en afvejning af graden af den på begge sider udviste skyld. Denne indskrænkning i skadevolders ansvar kan dog ikke anvendes, hvis skadevolder ved sin adfærd har handlet i strid med folkeretten, idet han f. eks. ikke har efterlevet FN-pagten.

I art. 7 fastslås, at konventionen ikke kan påberåbes af borgere i den opsendende stat, hvilket er en logisk følge af, at konventionen angiver *folkeretlige* regler. Endvidere foreskrives, at konventionens ansvarsbestemmelser ej heller finder anvendelse på sådanne udenlandske statsborgere, som deltager i operationen, eller som efter invitation fra den opsendende stat befinder sig i umiddelbar nærhed af et påtænkt opsendelses- eller landingsområde.

På skadelidtes vegne kan krav om erstatning ifølge art 8 rejses af hans hjemstat, eller – hvis denne ikke benytter sin ret hertil – af den stat, på hvis område skaden opstod, eller – hvis ej heller denne stat benytter sin ret hertil – af den stat, i hvilken skadelidte har varigt ophold. Der ligger i reglen en udvidelse i forhold til den traditionelle folkeretlige regel, efter hvilken en persons rettigheder kun kan varetages af hans hjemstat.

I henhold til art 9 skal erstatningskrav rejses ad diplomatisk vej. Dersom der ikke består diplomatiske forbindelser mellem de pågældende lande, kan en tredjestat eller FN's generalsekretær benyttes som mellemlid.

Kravet forældes ifølge art 10 et år efter skadens indtræden, men fristen suspenderes, så længe skadelidte er i utilregnelig uvidenhed om skadens indtræden eller den opsendende stats identitet.

Efter art 11 er skadelidte berettiget til – modsat hvad der gælder efter den almindelige folkeretlige

regel - at fremsætte krav om erstatning over for en opsendende stat uden først at have udtømt denne stats interne retsmidler. Har den erstatnings-søgende stat imidlertid gjort sit krav gældende ved den opsendende stats domstole eller administrative nævn m. m., kan kravet ikke derefter fremsættes på anden måde.

Af art. 12 fremgår, at der for skade i art. 1's forstand skal gives *fuld erstatning*, idet skadelidte skal stilles »som om skaden ikke var indtruffet«.

Under forarbejderne til konventionen gik de vestlige lande ind for at lade reglerne i det land, hvor skaden opstod, være afgørende for erstatningens størrelse, hvorimod det østeuropæiske synspunkt var, at den opsendende stats regler skulle være afgørende. Konventionens art. 12 er udtryk for et kompromis, idet den lader begge synspunkter unævnte og i stedet henviser til folkerettens regler samt ret og billighed (*ex aequo et bono*), idet den dog fastslår, at skadelidte har krav på fuld erstatning.

Skadelidte har herefter krav på erstatning for ethvert økonomisk tab, der på adækvat måde er forårsaget af den skadevoldende rumgenstand, f. eks. for nedsat arbejdsevne på grund af invaliditet, og for tab af forsørger. Formuleringen af art. 12 kan ikke antages at udelukke godtgørelse for ikke-økonomisk skade, f. eks. svie og smerte.

Et forslag om at fiksere en øvre grænse for erstatningens størrelse frafaldtes under forhandlingerne.

Art. 13 indrømmer den stat, som gør et erstatningskrav gældende, frihed til at vælge mellem betaling i sin egen valuta og valutaen i den stat, mod hvem kravet rejses.

Artiklerne 14-20 omhandler den *voldgiftskommission*, der skal nedsættes, såfremt parterne ikke inden 1 år efter kravets fremsættelse er nået til enighed om erstatningens størrelse.

Kommissionens kendelse er vejledende, medmindre parterne er enedes om, at den skal være bindende. Ifølge art. 19, stk. 4 skal kendelsen offentliggøres, hvilket har til formål at give den en vis moralsk vægt. I forbindelse med resolution 277 (XXVI) af 29. november 1971, ved hvilken FN's generalforsamling godkendte konventionen, vedtoges, at en stat, når den tiltræder konventionen, kan erklære, at den i enhver tvist, i hvilken den er part, vil betragte voldgiftskommissionens kendelse som bindende i relation til enhver konventionsdel-tager, som afgiver samme erklæring.

De kontraherende parter forpligter sig ifølge art. 21 til så vidt muligt at bistå hverandre i tilfælde af en større ulykke.

En international mellemstatslig organisation, som beskæftiger sig med rumfartsvirksomhed, kan under visse nærmere betingelser, som er opregnet i art. 22, tiltræde konventionens materielle bestemmelser - uden dog at blive part i konventionen. Dersom en sådan organisation pådrager sig ansvar i henhold til konventionen, skal erstatningskrav først rettes mod organisationen. Såfremt erstatningen ikke er erlagt inden en vis frist, kan kravet rettes mod enhver stat, der er såvel medlem af organisationen som deltager i ansvarskonventionen.

Artiklerne 23-28 indeholder sædvanlige bestemmelser om forholdet til andre konventioner, ratifikation, ikrafttræden, ændringer m. m.

3. Danmarks ratifikation og i forbindelse hermed stående afgivelse af en erklæring.

Konventionen trådte i kraft den 1. september 1972. Blandt de stater, der har ratificeret eller tiltrådt den, er USA, Sovjetunionen, Storbritannien, Frankrig, Forbundsrepublikken Tyskland og Sverige.

Fra dansk side må konventionen betragtes som et vigtigt skridt på vejen mod en retlig regulering af et for fremtiden så væsentligt område som menneskets færden i det ydre rum. I modsætning til den ovenfor nævnte konvention af 27. januar 1967, der angiver *principper* for udnyttelsen af rummet, indeholder ansvarskonventionen i et vist omfang egentlige *juridiske regler*.

Ved at ratificere konventionen opnår Danmark ret til at rejse erstatningskrav for skade tilføjet den danske stat eller en dansk fysisk eller juridisk person. Endvidere opnår Danmark adgang til i medfør af konventionens art. 8 i et vist omfang at varetage udenlandske, men i Danmark fastboende statsborgeres erstatningsinteresser.

Endelig vil Danmark med hjemmel i konventionens art. 21 i tilfælde af en alvorlig skade på dansk territorium forårsaget af en rumgenstand kunne opnå hjælp fra de øvrige konventionsdeltagere, hvilket må betragtes som et værdifuldt supplement til erstatningskravet.

Voldgiftskommissionens kendelse er som ovenfor nævnt vejledende. En stat kan dog i forbindelse med ratifikation eller tiltrædelse afgive erklæring om, at den vil anerkende som bindende enhver kendelse i en sag mod en anden kontraherende part, der har afgivet samme erklæring. Sådan erklæring, der er hjemlet i resolution 2777 (XXVI) fra FN's generalforsamling er afgivet af bl. a. Sverige, Irland, Canada og New Zealand.

Det er regeringens akt ved ratifikationen af ansvarskonventionen udfra Danmarks generelle inter-

esse i bindende retlig regulering af de mellemstatslige relationer i lighed med de nævnte lande at afgive den omhandlede erklæring.

Det kan på nuværende tidspunkt ikke antages, at Danmark vil optræde som opsendende stat i art. 1's forstand og derved risikere at ifalde erstatningsansvar. Danmark vil derimod kunne ifalde erstatningsansvar som medlem af en mellemstatslig organisation, jfr. art. 22.

Danmark har den 3. maj 1975 undertegnet den konvention, ved hvilken Den europæiske Rumfartsorganisation ESA (European Space Agency) stiftedes, og ratifikation ventes at ske inden udløbet af 1977. ESA har den 25. juni 1975 besluttet at afgive erklæring i overensstemmelse med art. 22 om at ville respektere pligter og rettigheder i henhold til konventionen og samtidig bemyndiget organisationens generalsekretær til, når de nødvendige forudsætninger er til stede, at afgive sådan erklæring.

Når ESA-konventionen og ansvarskonventionen træder i kraft for Danmarks vedkommende, og ESA's erklæring har fået bindende virkning, er der således mulighed for, at Danmark ifalder det i art. 22 omtalte accessoriske ansvar. I denne forbindelse bør nævnes, at ESA's råd for tiden behandler et resolutionsforslag vedrørende den indbyrdes regnes for erstatning, der som følge af skade forårsaget af ESA's rumprogram er betalt af ESA eller en medlemsstat. Sådan erstatning skal ifølge forslaget fordeles mellem deltagerne i det pågældende program i forhold til deres økonomiske bidrag til programmet.

Danmark er endvidere medlem af telesatellitororganisationen INTELSAT. Denne organisation har ikke truffet beslutning om, hvorvidt den agter at afgive erklæring i overensstemmelse med ansvarskonventionens art. 22.

Som det vil ses, medfører en dansk ratifikation af ansvarskonventionen ingen umiddelbare udgifter for Danmark. Som nævnt kan det imidlertid ikke udelukkes, at Danmark som medlem af en international rumfartsorganisation vil kunne pådrage sig et accessorisk erstatningsansvar, om hvis størrelse det selvsagt på forhånd ikke er muligt at udtale sig.

En dansk ratifikation af konventionen har ingen administrative konsekvenser for stat eller kommune.

B. Registreringskonventionen.

1. Konventionens forhistorie.

Den 20. december 1961 opfordrede FN's generalforsamling ved resolution 1721 B (XVI) stater, der sendte rumgenstande ud i det ydre rum, til at ind-

berette opsendelsen til FN med henblik på registrering.

Konventionen af 27. januar 1967 om det ydre rum forudsætter i art. 8, at en stat, der sender rumgenstande ud i det ydre rum, foretager registrering af genstandene i et nationalt register.

I FN's komité til fredelig udnyttelse af rummet har spørgsmålet om registrering været behandlet siden 1968 og registreringskonventionen bygger på et fransk-canadisk udkast, der fremlagdes i 1972.

Under forhandlingerne var der uenighed om, hvorvidt mærkning af rumgenstande skulle være tvungen eller frivillig. Først i 1974 nåedes et kompromis herom, se nærmere konventionens art. 5. Konventionsteksten godkendtes af FN's generalforsamling den 12. november 1974 ved resolution 3235 (XXIX).

2. Konventionens indhold.

Konventionen består af præambel og 12 artikler.

Art. 1 indeholder definitioner.

- 2 omhandler det nationale register.

- 3 - 5 omhandler FN's register.

- 6 omhandler den situation, at konventionen ikke har ført til identifikation af en skadevoldende rumgenstand.

- 7 handler om konventionens anvendelse på internationale organisationer.

- 8 - 12 omhandler tiltræden af konventionen, ændringer i konventionen, opsigelse af konventionen samt konventionens sprog og deponering.

Konventionen hænger nøje sammen med ansvarskonventionen af 29. marts 1972, idet dens *formål*, som det fremgår af præambelen primært er at lette den for fremsættelse af erstatningskrav nødvendige identifikation af skadevolder.

Art 1 definerer opsendende stat på samme måde som sket i ansvarskonventionen og endvidere defineres udtrykket registrerende stat. Det lykkedes ikke i tiden fra ansvarskonventionens godkendelse til registreringskonventionens færdiggørelse at nå til enighed om en definition af udtrykket »rumgenstand«, hvorfor man i art. 1 (b) henholder sig til ansvarskonventionens formulering.

Ifølge art 2 skal en opsendende stat registrere den opsendte rumgenstand ved at indføre den i et register, som staten har pligt til at oprette. Spørgsmålet om hvilke oplysninger, der skal fremgå af registret, afgøres af vedkommende stat selv, jfr. art. 2, stk. 3.

Dersom flere stater sammen opsender en rumgenstand, skal de aftale, hvilken af dem der i rela-

tion til registreringskonventionen skal betragtes som registrerende stat.

I henhold til *art. 3* skal FN's generalsekretær føre et register, til hvilket en opsendende stat skal meddele visse oplysninger. Opregningen i *art. 4* er udtømmende; men det står dog en stat frit at give yderligere oplysninger. Endvidere påhviler det den registrerende stat i videst muligt omfang at give meddelelser, når en rumgenstand ikke længere er i kredsløb.

Den ovenfor under 1 nævnte uenighed med hensyn til spørgsmålet, om mærkning af rumgenstande skulle være tvungen eller frivillig, resulterede i reglen i *art. 5*, hvorefter en registrerende stat, dersom rumgenstanden er påført mærke eller nummer, skal meddele dette til FN's generalsekretær, som skal indføre oplysningen i det af FN førte register

Hvor skade er forvoldt af en rumgenstand, som trods registreringskonventionen ikke har kunnet identificeres, skal konventionens deltagere på opfordring af den konventionsdeltager, som skaden har ramt, i videst muligt omfang yde hjælp med henblik på identifikation af den skadevoldende rumgenstand, jfr. *art. 6*.

Konventionen indeholder i *art. 7* en bestemmelse svarende til ansvarskonventionens art. 22, således at konventionens materielle bestemmelser (*art. 1*–*art. 6*) kan finde anvendelse på en mellemstatslig rumfartsorganisation, uden at denne bliver egentlig deltager i konventionen.

Art. 8–12 indeholder sædvanlige slutbestemmelser. Konventionen kan tiltrædes af alle stater. En deltager kan når som helst fremsætte forslag om ændring af konventionen. Depositær er FN's generalsekretær.

3. Danmarks ratifikation.

Konventionen trådte i kraft den 15. september 1976. Den er til dato ratificeret af Frankrig, Bulgarien, Sverige, Canada og USA.

Som ovenfor nævnt skal registreringskonventionen primært tjene som middel til at identificere den skadevolder, der er ansvarlig i henhold til ansvarskonventionen. Registreringskonventionen er således et nødvendigt supplement til ansvarskonventionen.

Herudover skaber konventionen grundlag for en vis international kontrol med brugen og udnyttelsen af det ydre rum.

Da Danmark ikke for tiden selvstændigt opsender rumgenstande, og ej heller i en nærmere fremtid kan forventes at påbegynde sådan aktivitet, kan pligter for Danmark ifølge konventionen kun tænkes, dersom Danmark som led i et mellemstatsligt rumfartssamarbejde påtager sig at føre det i *art. 2* nævnte register.

En dansk ratifikation af registreringskonventionen vil således ikke have umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser for stat og kommune.